

Kalkulacje rolnicze

Jęczmień jary

Jęczmień odznacza się wśród zbóż jarych większą niezawodnością plonowania i tolerancją na niedostatek opadów. Ziarno jęczmienia znajduje wszechstronne zastosowanie jako wartościowa pasza dla zwierząt oraz surowiec w przemyśle piwowarskim i gorzelnianym oraz spożywczym do produkcji kasz.

Według GUS (szacunek przedwiniowy), zbiory zbóż ogółem w Polsce w 2016 r. oceniane są na 29,9 mln t, tj. około 7% więcej od zbiorów ubiegłorocznych; produkcję zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi szacuje się na 25,8 mln t, tj. o około 5% więcej od uzyskanej w 2015 r.; z tego: zbiory zbóż jarych łącznie z jarymi mieszankami zbożowymi wyszacowano na około 9,6 mln t, w tym: zbiór jęczmienia na około 2,7 mln t, tj. o 35% więcej od zbiorów w roku poprzednim.

Wzrost zbiorów wynikał ze zwiększenia powierzchni uprawy zbóż ogółem, która wyniosła około 7,7 mln ha, w tym powierzchnia zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi – około 7,1 mln ha, z tego: powierzchnia jęczmienia około 1,0 mln ha.

Plony zbóż jarych łącznie z jarymi mieszankami zbożowymi oszacowano na 32,3 dt/ha, tj. o 2,7 dt/ha (o 9%) więcej od plonów w 2015 r., w tym plon jęczmienia jarego na 34,8 dt/ha.

Niestety, jakość zbóż jest gorsza niż w 2015 roku, na co wpływ miały niekorzystne warunki pogodowe, a zwłaszcza występujące opady w okresie zniw. Spowodowały one porastanie ziarna i wzrost jego wilgotności.

Zbiory zbóż w UE nie należą w bieżącym roku do najwyższych. Według szacunków KE z końca września ub.r., wyniosły one 293,8 mln ton, tj. o 5,4% mniej niż rok wcześniej. Mniej zebrano także jęczmienia – spadek o 1,8% do 59,6 mln ton.

W skali globalnej bilans zbóż przedstawia się dobrze. Międzynarodowa Rada Zbożowa w swoim raporcie

z listopada 2016 r. przewiduje, że światowe zbiory w sezonie 2016/17 wyniosą 2 084 mln t (bez ryżu) wobec 2 004 mln t w sezonie 2015/16, co oznacza wzrost o 80 mln t (4%). Zużycie zbóż również ma rosnąć, ale w mniejszym stopniu – według MRZ o 3,4%, sięgając 2 056 mln t. To oznacza, że przewidywane zapasy na koniec bieżącego sezonu będą rekordowe i wyniosą 504 mln t.

Tendencje cenowe

Rok 2016 charakteryzował się względnie niskimi, ale jednocześnie stabilnymi cenami skupu zbóż, co przede wszystkim związane jest z wysoką podażą ziarna na rynku światowym.

Jak wynika z danych Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW, we wrześniu ub.r. przeciętna cena jęczmienia wynosiła

632 zł/t, w tym jęczmienia paszowego 519 zł/t. Ceny te były niższe niż przed rokiem odpowiednio o 2% i 9%.

W październiku 2016 r. przeciętna cena skupu jęczmienia ogółem ukształtowała się na poziomie 593 zł/t wobec 628 zł/t przed rokiem. W listopadzie 2016 r. cena jęczmienia wynosiła 585 zł/t i była o 1% niższa niż miesiąc wcześniej. W końcu ubiegłego roku odnotowano wzrosty cen w odniesieniu do jęczmienia browarnianego – o 3,1% do 684 zł/t i paszowego – o 3,1% do 599 zł/t.

W wyniku przewagi podaży ziarna nad popytem na świecie, w sezonie 2016/2017 ceny zbóż będą się utrzymywały na niskim poziomie, wykazując sezonowy wzrost w miarę wyczerpujących się zasobów. Ceny zbóż konsumpcyjnych mogą rosnąć szybciej niż paszowych, gdyż podaż ziarna konsumpcyjnego w Europie Zachodniej może być mniejsza niż w poprzednim sezonie. Ceny zbóż w Polsce będą kształtowały się pod wpływem cen na rynku unijnym. Pierwsza połowa 2017 roku prawdopodobnie również nie przyniesie większych zmian na rynku zbóż.

Tabela na str. 26 przedstawia kalkulację uprawy 1 ha jęczmienia jarego według cen brutto ziarna i środków produkcji z października 2016. Założenia metodyczne do kalkulacji znajdują Państwo na stronie www.kpodr.pl.

Kalkulacja uprawy 1 ha jęczmienia jarego

Lp.	Poziom intensywność Wyszczególnienie	Niski 30 dt/ha	Średni 40 dt/ha	Wysoki 55 dt/ha
A	Wartość produkcji	2 715	3 305	4 190
	Ziarno jęczmienia jarego (59 zł/dt)	1 770	2 360	3 245
	JPO ¹⁾	945	945	945
1.	Materiał siewny 1,6 dt/ha	320	320	320
2.	Nawozy mineralne	470	705	940
3.	Środki ochrony roślin	23	82	280
4.	Sznurek	30	38	46
B	Koszty bezpośrednie (1+2+3+4)	843	1 145	1 586
C	Nadwyżka bezpośrednia (A-B)	1 872	2 160	2 604
5.	Usługi ²⁾	394	505	573
6.	Praca maszyn własnych	651	685	780
7.	Pozostałe koszty ³⁾	716	733	758
D	Koszty pośrednie (5+6+7)	1 761	1 923	2 111
E	Koszty całkowite (B+D)	2 604	3 068	3 697
F	Koszt jednostkowy (zł/dt)	86,8	76,7	67,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Kalkulacji Rolniczych” KPODR w Minikowie

¹⁾ jednolita płatność obszarowa, płatność za zazielenianie, płatność dodatkowa,

²⁾ siew, zbiór, suszenie,

³⁾ koszty utrzymania budynków, podatki i ubezpieczenia, pozostałe koszty.

Elżbieta Kopaczewska
Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego
Wykorzystano materiały:
Biura Analiz i Programowania ARR Rynek zbóż Nr 11/2016
Głównego Urzędu Statystycznego Departament Rolnictwa
– Informacja Sygnalna z 19.12.2016 r.
Fot. W. Janiak

Rolnik na umowie zlecenie

Od stycznia 2017 r. wzrósł limit zarobków, jakie może osiągnąć rolnik lub domownik z tytułu wykonywanej umowy zlecenie, aby nie wypaść z ubezpieczenia w KRUS.

Do końca ubiegłego roku rolnik, który podjął dodatkowo pracę na zlecenie miał możliwość dorobienia bez konieczności rezygnacji z ubezpieczenia w KRUS pod warunkiem, że jego uposażenie nie przekroczyło w rozliczeniu miesięcznym połowy minimalnego wynagrodzenia za pracę, czyli w 2016 r. była to kwota 925 zł.

Znowelizowany art. 5b ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników mówi o tym, że od 1 stycznia 2017 r. rolnik lub domownik będzie mógł „dorobić” do wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalonego na podstawie odrębnych przepisów. Wynika z tego, że w 2017 r. próg, którego nie można przekroczyć, aby „nie wypaść” z ubezpieczenia KRUS wynosi 2 000 zł.

Aleksander Mostowski
Kujawsko-Pomorski Ośrodek
Doradztwa Rolniczego

BIURO RACHUNKOWE VAT PIT ZUS

KUJAWSKO-POMORSKI
OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO
w Minikowie

Specjaliści Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego poprowadzą dla Ciebie

- VAT w rolnictwie
  - podatek dochodowy
  - rozliczenia ZUS, kadry i płace
  - ewidencja dla beneficjentów PROW 2014-2020

Rolniku!

Rozliczasz VAT na zasadach ogólnych? Prowadzisz pozarolniczą działalność gospodarczą? Zatrudniasz pracowników? A może zamierzasz skorzystać z PROW 2014-2020?

Oferujemy Ci fachową pomoc! Zgłoś się do naszych specjalistów

Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego
w Minikowie

89-122 Minikowo
tel.: 52 386 72 14, e-mail sekretariat@kpodr.pl

Oddział w Przysieku

ul. Parkowa 1, 87-134 Zławieś Wielka,
tel. 56 611 09 19, e-mail: przysiek@kpodr.pl

Oddział w Zarzeczewie

ul. Nizinna 9, 87-801 Włocławek,
tel. 54 255 06 00, e-mail: zarzeczewo@kpodr.pl